

Bergen kommune
Postboks 7700
5020 Bergen

Bergen, 27.03.2014

MERKNAD TIL Områderegulering for Store Lungegårdsvann Bergen kommune sak nr 201321781/20

Vi viser til Områderegulering for Store Lungegårdsvann/ Planprogram
https://www.bergen.kommune.no/bk/multimedia/archive/00189/Forslag_til_plan_pro_189655a.pdf.

Av kartene på de første sidene fremgår det at vannet har gjennomgått betydelig innskrenkning og avgitt mye plass til sentrumsutvidelse i bykjernen. Vi mener at nok er nok, og at behov for grunn må ivaretas på andre måter enn å fylle ut denne trange vågen som særpreger Bergens bys sentrum.

Området har allerede en vakker marin park med gangvei langs nordre strand og sykkelvei parallelt inntil jernbanetraséen. Det at Jernbaneverket nå er eier av verdifull grunn i byens sentrum, er ikke det samme som at denne grunnen kan brukes til andre formål enn transport, f.eks eiendomsutvikling. Vi mener at hvis godsterminalen avvikles er der rikelig med plass til bybane på Jernbaneverket sitt område, og at plass til bybane må avgis av samme grunn som Jernbanen selv engang fikk avgitt grunn fra eiendommene langs stranden.

Våre merknader til Fylkesmannens sak om å fylle hele bunnen av Store Lungegårdsvannet med stein fra ny tunnel gjennom Ulriken angår også denne saken. Uttalelsen refereres derfor i sin helhet her:

Høringsuttalelse vedrørende tildekking av sjøbunnen i Store Lungegårdsvann.

Viser til <http://www.fylkesmannen.no/Hordaland/Hoyringar/Tildekking-av-forureina-sjobotn-i-Store-Lungegardsvann/?epslanguage=nn>
Prosjektet er knyttet til sprengning av ny jernbanetunnel (dobbelspor) gjennom Ulriken.

Bergen kommune og Jernbaneverket har et tett samarbeid om prosjektet, og alternativ eller som tillegg til dekking av sjøbunnen ønsker en å fylle ut inntil 30 meter langs østre del av vannet for arealvinning på land.

Naturvernforbundet i Bergen mener at Store Lungegårdsvann bør bevares for flere inngrep. Det er ikke et vann, men en våg med trangt utløp i Puddefjorden, jmf det tidligere navnet *Alrekstadvågen*. Det har vært utfylt en rekke ganger og det er tungt naturinngrep i Bergen by å fortsette innskrenkingen av vannet. Vi ønsker derfor ikke at det etableres en molo som kan friste til omfattende stein- dumping.

Kan det likevel tenkes at det er god idè å legge stein fra tunnelarbeidet som et dekke over forurenset bunn over hele vannet?

Ifølge vår vurdering er det to grunner som forsvarer prosjektet:

1. Vi ønsker dobbelsporet jernbane og må derfor akseptere at steinen legges et sted.
2. Steintransport over lange avstander er ugunstig for nærmiljøet og for klimaet.

Vi ser imidlertid klare ulemper ved å legge steinen ut i sjøen:

1. Gammel forurensing og miljøgifter vil bli virvlet opp og spredd utover.
2. En del av steinen er i store stykker og vil derfor legge seg under mudderet/morenebunnen.
3. Vi kan ikke se at det er planlagt å bruke/ legge sandpute/fiber-duk/ny tildekking av sand

I Vannforskriften § 4 står det: *Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand.*

Dette synes ikke oppfylt.

Vårt hoved-ankepunkt er imidlertid knyttet til at mer enn nødvendig av steinen blir tatt ut i Fløen. Vi mener at tunellboremaskinen bør gå inn fra Arna. Hvis en da må ha to innslag vil det bare bli sprengsteinen på 129 000 tonn i stedet for 460 000 m³ som er aktuell for plassering i Lungegårdsvannet.

Å føre store mengder masse inn i et konsentrert byområde, og belaste den vakre parken som er skapt rundt Lungegårdsvannet av et slikt omfang trenger gode argumenter.

Er det utredet hva godt steinen kan brukes til i Arna? Er det ikke en hovedvei til transport fra Arna til Åsane hvor det er bruk for stein? Er det andre enn økonomiske grunner til at boringen er tenkt fra Fløen-siden av Ulriken?

Vi har også et annet kritisk spørsmål: Hvorfor er prosjektet planlagt med to tunnellop?

Kunne evt inngangen til det andre løpet vært inne i fjellet?
Og hvorfor kan det ikke bores bare fra én side?

Før det er godtgjort at det er umulig eller gir større miljøskader å ta ut steinen på den andre siden av fjellet vil vi anbefale at tildekking av

sjøbunnen i Store Lungegårdsvann begrenses til en liten del av det denne søknaden legger opp til, og at det blir lagt fiberduk i bunnen for å begrense oppvirvling.

Bergen 27.februar 2014

Under avsnittet Kulturminner (s.9 i Planprogrammet) står det:
”Det vil være lite sannsynlig å gjøre funn fra før-reformatorisk tid i Store Lungegårdsvann...”

Selv om det ikke er vår sak å behandle historieminner, synes uttalelsen merkelig. Området ved Møllendalselven utgjør den eldste bybebyggelsen her i landet, ettersom Alrekstad kongsgård var opprinnelsen til Bergen by. Årstadgjeilen omtales som den eldste bygate som har vært i kontinuerlig bruk her i landet, ettersom den var rideveien fra kongsgården til nøstene. Da kongsgårdens nøster på grunn av tilfrysingen vinterstid ble flyttet fra innerst i Alrekstadvågen til Holmen, ble bebyggelsen bak nøstene der ute etterhvert til by (Øvregaten). Det er altså svært sannsynlig at der kan gjøres funn fra tidlig norsk kongetid innerst i Store Lungegårdsvann.

På side 3 i Fagnotatet

(https://www.bergen.kommune.no/bk/multimedia/archive/00189/Fagnotat_189654a.pdf) står det:

Det er etablert strandpromenade rundt deler av vannet, men det mangler flere strekninger for å få et sammenhengende tilbud, Det er ønskelig å tilrettelegge for supplering av promenaden.

I motsetning til utviding av anlegget i nordre strand av vannet mener vi at strandpromenade rundt hele vannet er et tiltak av stor samfunnsmessig verdi. Dersom det er nødvendig å ta ut stein fra tunnelen til dette formålet, vil det utgjøre en begrenset bruk som er godt begrunnet.

Vi anser imidlertid ikke en steinfylling av større omfang for å være ønskelig og stiller sterke spørsmål til om det er nødvendig.

For Naturvernforbundet i Bergen

Signe Sandberg